

Cuprins

Educație și cultură	2
Școlarizarea obligatorie și sistemul de învățământ	2
Școli profesionale informații generale	3
Formare "forma de școală cu normă întreagă" sau "sistem dual"	5
Studierea la o universitate - program de studiu dual	6
Studiu: Finanțare și bursă	7
Educație culturală	8
Facilități culturale și de agrement	8
Educația adulților	11

Educație și cultură

Școlarizarea obligatorie și sistemul de învățământ

Educație

Prin educație se înțelege educația formală, de la grădiniță la universitate, formarea și munca, precum și educația informală.

Educația informală este un proces de învățare pe tot parcursul vieții în care oamenii

- atitudini,
- valori,
- competențe și
- cunoștințe

prin intermediul influențelor și surselor din propriul mediu, de exemplu, în educația culturală.

În districtul Emsland, există o **regiune de** educație care este responsabilă pentru multe domenii de educație în cadrul învățării pe tot parcursul vieții.

Învățământul obligatoriu

În Germania, frecventarea școlii este obligatorie. Aceasta înseamnă că toți copiii trebuie, în general, să meargă la școală între 6 și 18 ani. Părinții sau tutorii copiilor au datoria de a se asigura că aceștia frecventează școala. Școala monitorizează prezența la școală.

Frecventarea obligatorie a școlii include

- prezența regulată la cursuri
- participarea regulată la evenimentele școlare obligatorii
- respectarea regulilor școlare
- Informații suplimentare pot fi găsite aici: [Prezența obligatorie la școală](#)

Școlarizarea obligatorie pentru copiii refugiaților începe numai după ce aceștia își stabilesc reședința permanentă în Germania.

Școlarizarea obligatorie este împărțită în învățământ general obligatoriu (cel puțin 9 ani) și/sau învățământ profesional obligatoriu (3 ani în sistem dual sau 1 an de învățământ cu normă întreagă).

Sistemul de învățământ

Școala primară:

- De la clasa I la clasa a IV-a (între 6 și 10 ani)

Școala secundară:

- De la clasa a 5-a la clasa a 9-a sau până la clasa a 10-a.

- urmată de o ucenicie în sistem dual (3 ani de școală și companie cu salariu de formare) la o școală profesională (BBS).
- sau o școală cu normă întreagă (1 an la o BBS)
- sau gimnaziu de la clasa a 5-a până la clasa a 13-a

Există diverse școli secundare:

- Școala specială,
- Hauptschule,
- Realschule,
- școală secundară,
- comprehensive school sau
- gimnaziu.

Important!

Când se încheie școlarizarea obligatorie, se încheie și dreptul de a frecventa școala. Dacă un elev nu a avut rezultate bune la școală, nu trebuie să frecventeze o altă școală.

Prin **urmare**, este **important să fiți un elev bun**.

Școli profesionale informații generale

Scoli profesionale în Emsland

Aveți peste 15 ani? Nu mai frecvențați o școală generală? Atunci aveți multe opțiuni la o școală profesională. Vă puteți pregăti pentru o carieră sau puteți obține un certificat de absolvire a școlii generale. În Germania, elevii trebuie să frecventeze școala până la vârsta de 18 ani (**scolarizare obligatorie**).

Există următoarele tipuri de școli profesionale:

Berufseinstiegsschule (BES) clasele 1 și 2:

Școlile profesionale au programe pentru elevii cu sau fără certificat de absolvire a învățământului secundar. Nu ați primit încă un contract de ucenicie? Nu aveți încă o idee concretă cu privire la locul de muncă pe care doriți să îl ocupați? Aici puteți să vă faceți o idee despre diverse domenii profesionale. Vă puteți baza pe certificatul de absolvire a liceului. Sau puteți obține certificatul de absolvire a școlii secundare. Aici sunt promovate și limba și integrarea.

Școala profesională:

Aici are loc formarea profesională în **sistem dual**. O parte din formare o învățați la școală. Cealaltă parte o învățați într-o companie.

Școala profesională (BFS):

La școlile profesionale vă puteți pregăti pentru profesie. Cursurile durează între 1 și 3 ani. Primiți o formare profesională de bază. Sau pregătire profesională. Sau chiar o calificare profesională. Aveți deja o calificare de absolvire a școlii? Atunci puteți obține aici următoarea

calificare. Școlile profesionale sunt în general împărțite în următoarele domenii profesionale:

- domeniu comercial
- economie casnică, pedagogie socială sau sectorul de îngrijire
- domeniul industrial-tehnic

școală secundară specializată (FOS):

Frecventarea cu succes a cursurilor duce la obținerea unei calificări generale pentru intrarea la universitate. Aceasta dă dreptul la

- să urmeze un program de licență la o universitate
- să urmeze orice școală de nivel secundar superior
- să urmeze faza introductivă a liceului profesional (anul 11)
- să urmați cursurile liceului profesional în anul 13, dacă ați absolvit o formare profesională.

Școlile secundare superioare specializate sunt împărțite în următoarele domenii:

- Afaceri și administrație
- Tehnologie
- Sănătate și afaceri sociale
- Design
- Nutriție și economie casnică
- Agricultură, biotehnologie și tehnologia mediului

Liceul profesional (BOS):

Ați absolvit deja o ucenicie? Aveți un certificat de absolvire a școlii secundare? Atunci vă puteți înscrie la Berufsoberschule. Mergeți acolo timp de doi ani. Această școală vă pregătește pentru calificarea de admitere în învățământul superior general. Pentru a face acest lucru, trebuie să învățați o a doua limbă străină. Fără o limbă străină, veți primi o calificare de admitere în învățământul superior specifică unei discipline. Acest lucru înseamnă că vi se permite să studiați doar anumite materii. Școala secundară superioară profesională este disponibilă în următoarele specializări:

- Liceu profesional tehnic
- Liceul profesional de afaceri
- Liceul profesional pentru servicii sociale

Liceul profesional secundar profesional:

Doriți să studiați la o universitate? Atunci aveți nevoie de Abitur. Poți să îți recuperezi Abitur-ul la un liceu profesional. Pentru a face acest lucru, aveți nevoie de o calificare intermediară în educație. Media notelor tale trebuie să fie de 3,0 sau mai bună. Apoi, puteți urma un liceu profesional timp de trei ani. După cei trei ani, vă veți finaliza Abitur-ul. Acesta este, de asemenea, împărțit în specializări corespunzătoare:

- Specializare tehnică
- Specializare economică

- Științe sociale și ale sănătății
- Specializarea Științe agricole
- Direcția biotehnologie
- Științe nutriționale

Colegiul tehnic

Fachschule oferă formare profesională continuă. Fachschule este un tip de școală care necesită, în general, o formare profesională inițială și, de regulă, o experiență profesională practică corespunzătoare.

Aceasta conduce la o calificare profesională superioară sub diferite forme, cu normă întreagă sau cu jumătate de normă. Aceasta vă califică pentru a prelua sarcini de conducere. În plus, colegiul tehnic de doi ani conduce, de obicei, la calificarea de intrare în universitățile de științe aplicate.

Formare "forma de școală cu normă întreagă" sau "sistem dual"

Formă școlară cu normă întreagă - formare la o școală profesională

În Germania, există, de asemenea, o formare cu normă întreagă la o școală profesională. Școlile profesionale oferă o formare profesională completă în teorie și practică în afara sistemului de formare duală (fără ucenicie în cadrul unei întreprinderi). Aceasta durează de obicei între doi și trei ani și jumătate. Lecțiile au loc cu normă întreagă. Pe lângă disciplinele profesionale, se includ și discipline de învățământ general. Școlile profesionale diferă foarte mult în ceea ce privește programele de formare, condițiile de admitere, durata formării și opțiunile de formare ulterioară. Prin urmare, ar trebui să vă adresați școlii care vă interesează.

Scoli profesionale în Emsland

"Sistem dual"

Formarea profesională duală este o specialitate în Germania. Lucrați într-o întreprindere. În același timp, mergeți la școală. În acest fel învățați teoria și practica. Îți petreci două treimi din timp lucrând. O treime din timp îl petreci la școală. O ucenicie durează 3 ani. În funcție de profesie, poate dura ceva mai mult. Dacă aveți un Abitur, puteți finaliza ucenicia mai repede.

În funcție de tipul de profesie pe care doriți să o învățați în cadrul unui program de formare duală, contactați biroul corespunzător:

Camera de meserii (HWK)

Camera Meșteșugurilor (HWK) este responsabilă pentru meseriile calificate. Aceasta acoperă meserii precum brutar, zidar sau zugrav.

Camera de Comerț și Industrie (IHK)

Camera de Comerț și Industrie (IHK) este responsabilă pentru profesiile din producția industrială, comerț și servicii. Aceasta include, de exemplu, mecanicii de uzină sau funcționarii din comerțul cu ridicata și din comerțul exterior.

Camera Agriculturii (LWK)

Pentru profesiile specializate în agricultură, cum ar fi serviciile agricole, silvicultura, horticultura, agricultura și gospodăria.

Important:

În Germania, o calificare profesională este foarte avantajoasă. Persoanele cu o calificare profesională câștigă în medie mai mulți bani pe parcursul vieții lor. Aceștia au mai puține șanse de a fi șomeri. Este mai puțin probabil ca aceștia să aibă contracte de muncă pe perioadă determinată.

Studierea la o universitate - program de studiu dual

Informații generale

În Germania există multe programe de studii diferite. De asemenea, există diferite tipuri de instituții de învățământ superior:

- Universități (cu orientare academică)
- universități de științe aplicate (orientate spre practică)
- Universități duale (foarte orientate spre practică)
- Facultăți de artă, film și muzică (pentru discipline artistice)

Există universități de stat și universități private. Calitatea universităților private nu este întotdeauna mai bună. Cu toate acestea, trebuie să plățiți taxe de școlarizare ridicate.

Site-uri utile

- [University Compass](#) (toate programele de studii și universitățile din Germania)
- [Study in Germany](#) (informații pentru refugiați)
- [Agentia pentru ocuparea fortei de muncă](#) (orientare pentru studii)
- [Serviciul german de schimb academic](#) (DAAD - toate programele de studii în Germania)

Condiții prealabile

Doriți să studiați în Germania? Atunci aveți nevoie de o calificare de admitere la universitate. Aceasta poate fi un Abitur. Poate fi, de asemenea, o calificare de intrare pentru universitățile de științe aplicate. Ați absolvit Abitur-ul în țara dvs. de origine? Este posibil să o puteți folosi pentru a studia în Germania. Acest lucru poate fi verificat.

Puteți găsi mai multe informații pe site-ul [Anabin](#). Accesați portalul de informații "Recunoaștere în Germania". De asemenea, puteți contacta [Serviciul german de schimb academic DAAD](#).

De asemenea, trebuie să dovediți că aveți o bună cunoaștere a limbii germane (nivel C1). Aceasta poate fi testul "Germana ca limbă străină". Sau testul de limbă germană pentru admiterea la universitate. Sau telc Deutsch C1 Hochschule.

Există, de asemenea, posibilitatea de finanțare din partea Bildungsberatung Garantiefonds Hochschule.

Unele universități oferă, de asemenea, semestre pregătitoare. Tot acolo veți învăța limba germană.

Aflați mai multe la universitatea la care doriți să studiați. Majoritatea universităților oferă servicii de consiliere. Există termene limită pentru înscrierea la o universitate. Vă rugăm să țineți cont de aceste termene limită.

Programul de studiu dual

Diferența față de programul tradițional de studii este combinația dintre teorie și practică. Studenții dobândesc experiență practică valoroasă pentru cariera lor în timp ce studiază la universitate. Puteți aplica și pune în aplicare această experiență direct în cadrul companiei.

La final, veți fi obținut o diplomă de licență. Există, de asemenea, modele în care puteți obține atât o diplomă de licență, cât și un program de formare profesională finalizat.

Vizitați [BIB Emsland](#) și veți cunoaște multe companii care oferă programe de studii duale.

Informații privind finanțarea studiilor și bursele pot fi găsite [aici](#).

Fără calificare de admitere la universitate

Puteți studia în țara dvs. de origine cu certificatul de absolvire a școlii? Dar nu și în Germania? Puteți să vă recuperați calificarea pentru admiterea la universitate la un colegiu pregătitor. Studienkollegs sunt special concepute pentru candidații străini. Ele vă pregătesc pentru a studia în Germania.

Studiu: Finanțare și bursă

În calitate de student în Germania, puteți beneficia de sprijin financiar. Acest lucru este posibil prin intermediul Legii federale de asistență pentru formare profesională (BAföG, pe scurt). BAFöG este plătită lunar de către autorități. În cel mai bun caz, veți primi bani pentru întreaga durată a studiilor dumneavoastră. Suma lunară a BAFöG poate fi cuprinsă între 399 și 735 de euro. Trebuie să restituiți jumătate din suma BAFöG după terminarea studiilor. Condițiile exacte pentru BAFöG se schimbă în mod regulat. Puteți găsi informații detaliate la următorul link:

- [Website BAFöG pentru refugiați și migranți](#)

Ca o alternativă la BAFöG, puteți solicita o bursă. De regulă, nu trebuie să returnați o bursă. Notele bune sunt importante pentru a primi o bursă. Donatorii de burse evaluează, de asemenea, activitatea dumneavoastră de voluntariat. În mod normal, veți primi aceeași sumă de bani ca și BAFöG. În plus, există o așa-numită "alocație pentru cărți". Aceasta este o plată lunară de până la 300 de euro.

Anumite organizații acordă burse de studiu. Bursele sunt acordate persoanelor cu un potențial mare. Acesta este motivul pentru care aceste organizații se numesc Begabten-Förderungs-Werke. Următoarele Begabten-Förderungs-Werke oferă, printre altele, programe special pentru refugiați. Puteți afla cum să vă înscrieți pe site-urile acestora. De asemenea, acestea vă spun ce vă cer organizațiile.

- [Friedrich-Ebert-Stiftung \(FES\) - Burse pentru refugiați](#)

- [Böckler-Aktion Bildung a Fundatiei Hans Böckler](#)
- [Konrad-Adenauer-Stiftung \(KAS\) - Burse pentru refugiatii](#)
- [Villigst - Bursa noastră pentru refugiatii](#)
- [Bread for the World - Programul de burse pentru refugiatii](#)

Fondul de garantare al Fundatiei Otto Benecke este o excepție de la această regulă. Programul se adresează tinerilor imigranți noi. Doriți să obțineți calificarea de intrare în învățământul superior în Germania? Doriți să studiați în Germania? Doriți să lucrați în domeniul academic? Atunci puteți aplica pentru programul de burse. Există, de asemenea, bursa de studii în Germania. Aceasta oferă un sprijin financiar de 300 de euro pe lună. Bursele Germania sunt acordate de universitățile respective.

- [Fondul de garanție universitară al Fundatiei Otto Benecke din Bonn](#)
- [Bursa de studii din Germania: Deveniți bursier](#)

Educație culturală

Emsland este o regiune rurală, iar peste tot există numeroase locuri și instituții culturale. Toate acestea sunt ușor accesibile pentru toată lumea. Furnizorii culturali sunt un amestec de profesioniști și voluntari.

Cultura regională este modelată și reexaminată în mod constant de către cei implicați:

- Ce este tipic pentru regiunea noastră?
- Ce tradiții sunt transmise?
- Ce aspecte ale istoriei noastre regionale ar trebui să fie amintite și sub ce formă?

Sarcina culturii este de a

- de a însoți aceste procese,
- de a revitaliza peisajul cultural și
- să promoveze schimbul, cooperarea și crearea de rețele între diferiții furnizori culturali,
- de a proteja patrimoniul cultural al regiunii și de a contribui la difuzarea acestuia.

[Conservarea monumentelor istorice](#) joacă un rol important în acest sens.

Pentru a afla mai multe despre locurile și evenimentele culturale, consultați [harta culturală și calendarul evenimentelor](#).

Facilități culturale și de agrement

Instituții culturale

Emsland oferă numeroase evenimente și instituții culturale. Alte oferte pentru petrecerea timpului liber, sport sau muncă voluntară pot fi găsite în partea de jos a paginii. Aici veți găsi doar câteva exemple din domeniul cultural, deoarece nu este posibil să listați toate facilitățile. Cu toate acestea, veți găsi oferte corespunzătoare în fiecare oraș.

Câteva organizații din domeniul artei pe care le puteți vizita sau la care puteți participa dvs. sau copiii dvs:

- [Școala de Artă Lingen](#)
- [Kunsthalle Lingen](#)
- [Kunstschule Koppelschleuse Meppen](#)
- Meppener [Kunstkreis](#) + [Artothek](#)
- Töpfermarkt
- [Școala de artă Zinner Papenburg](#)
- Spiel und Kunst ([Spuk](#)) Freren
- [Kunstkreis Haren](#)
- [Centrul de expoziții Gut Altenkamp Aschendorf](#)
- [Emslandmuseum Schloss Clemenswerth](#)
- ParkArt Clemenswerth

Câteva organizații din domeniul muzicii pe care le puteți vizita. De asemenea, în aproape fiecare oraș există numeroase coruri, formații și orchestre la care dumneavoastră sau copiii dumneavoastră puteți participa.

- [Klangkultur Haren](#)
- Harener Klassiknacht
- [Musikschule des Emslandes](#)
- [EmslandArena](#)
- Emsbürener Musiktage
- Musikfest Bremen (Konzertorte in Papenburg, Sögel, Rhede)
- NDR 2 Papenburg Festival
- LAUTFEUER Festival Lingen
- Kleinstadtfestival Meppen

Câteva instituții teatrale pe care le puteți vizita. Există, de asemenea, multe grupuri locale de teatru de amatori și grupuri de dans care ar fi încântate să primească noi membri.

- [Cercul cultural Clemenswerth](#)
- [Kulturkreis Impulse Freren](#)
- [Teatrul acasă Twist](#)
- [Comunitatea teatrală Meppen](#)
- [Teatrul de la Wilhelmshöhe Lingen](#)
- [Forum Alte Werft / Alte Kesselschmiede Papenburg](#)
- [Meppen teatru în aer liber](#)
- [Teatrul din pădure Ahmsen](#)
- [Centrul de educație teatrală al Emsländische Landschaft Lingen](#)
- Festivalul păpușilor
- Festivalul mondial de teatru pentru copii (WKT)

Muzee de istorie culturală, muzee de companie, colecții, locuri de comemorare pe care le puteți vizita. Toate instituțiile oferă, de asemenea, evenimente speciale pe care le puteți vizita cu copiii dvs.

- [Muzeul Moor Emsland Geeste](#)
- [Muzeul de arheologie Emsland Meppen](#)
- [Muzeul oraşului Meppen](#)
- [Muzeul Emsland Lingen](#)
- [Muzeul Emsland Castelul Clemenswerth](#)
- [Muzeul Morii Haren](#)
- [Muzeul gazelor naturale Twist](#)
- [Muzeul în aer liber și de istorie locală Haselünne](#)
- [Muzeul Distileriei Haselünne](#)
- [Lumea aventurilor maritime Papenburg](#)
- [Centrul de vizitare MEYER WERFT Papenburg](#)
- [Muzeul Brigăzii de Pompieri Salzbergen](#)
- [Muzeul KRONE Spelle](#)
- [Memorialul Esterwegen](#)
- [Situl memorial "Camp XII Dalum "](#)

Cultura construcțiilor și patrimoniul arheologic

Traseul culturii megalitice merită o excursie. Pe el puteți descoperi artefacte din piatră vechi de peste 5000 de ani. Acestea explică viața de zi cu zi, natura și conceptele despre viața de apoi din acea vreme. Există 33 de stații de la Osnabrück via Emsland până la Oldenburg.

- [Drumul Megalithkultur](#)

Mühlenstraße este un drum care arată vizitatorilor morile din Saxonia Inferioară, cum ar fi morile de apă și morile de vânt. Unele mori sunt acum clădiri rezidențiale, în timp ce alte mori pot fi văzute din exterior și din interior. În apropiere, puteți vizita și morile de cai din satul muzeu Cloppenburg. Împreună cu alte rute ale morilor existente, acesta formează nucleul "rutei culturale europene (Via Molina)".

- [Drumul morilor din Saxonia Inferioară](#)

Studii regionale și conservarea obiceiurilor

- [Asociația Patrimoniului Emsland](#)

Asociația Patrimoniului Emsland este organizația umbrelă pentru asociațiile de patrimoniu. Are 14 000 de publicații în biblioteca sa din Meppen. Este specializată în arheologie, studii regionale, istorie regională și multe altele. Anul acesta există un nou [anuar Emsland](#).

Există o asociație de istorie locală activă în aproape fiecare municipalitate, care este bucuroasă să primească noi membri. Le puteți găsi întotdeauna pe [pagina](#) de [internet a autorității locale](#).

- [Peisajul Emsland pentru districtul Emsland](#)
- Kivelingsfix Lingen

Membrii unei asociații a burlacilor din Lingen (Ems) în Emsland, Saxonia Inferioară, care datează din 1372, sunt cunoscuți sub numele de Kivelinge.

- Festivalul florii de hrișcă organizat de asociația de istorie locală Geeste (Emsland Moormuseum)
- Platt-Satt-Festival (descentralizat)
- Piața de porumb și piața hanseatică Haselünne

Există, de asemenea, numeroase programe sportive. [Asociația sportivă a districtului Emsland](#) are o bună prezentare generală a sporturilor care sunt oferite și unde.

În Emsland există, de asemenea, multe [trasee](#) frumoase [de ciclism](#). Dacă nu știți încă să mergeți pe bicicletă, puteți învăța [aici](#). Înotul este, de asemenea, foarte distractiv și bun pentru sănătate.

Puteți afla de la [asociația sportivă districtuală](#) unde există cursuri de înot pentru copii. Adulții pot și ar trebui, de asemenea, să învețe să înoate, deoarece există multe piscine și lacuri frumoase în Emsland. Puteți găsi toate [informațiile](#) suplimentare aici.

Vizitarea instituțiilor și evenimentelor culturale sau aderarea la un grup cultural sau la un club sportiv facilitează acomodarea și vă veți familiariza rapid cu noi localnici. Acest lucru facilitează învățarea limbii și familiarizarea cu viața în Germania. Astfel, vă veți simți mai repede ca acasă în Germania.

[Voluntariatul](#) este, de asemenea, o sarcină semnificativă. Persoanele care lucrează pentru alte persoane sau pentru o cauză în timpul lor liber, fără a fi plătite, fac muncă voluntară. De exemplu, vă puteți implica alături de persoane în vârstă, vecini sau refugiați. De asemenea, puteți ajuta la un club sportiv sau la un adăpost pentru animale și multe alte lucruri.

Educația adulților

Doriți să învățați ceva nou?

Furnizorii de educație pentru adulți sunt instituții care oferă programe educaționale pentru adulți. Acestea sunt, de exemplu, centre de educație pentru adulți sau companii private. Acestea includ, de asemenea, organizații non-profit. Aceste organizații oferă cursuri, seminarii și prelegeri, de exemplu. Scopul lor este de a ajuta adulții să își extindă cunoștințele și să își îmbunătățească competențele. Participarea poate costa bani sau poate fi gratuită.

Historisch-Ökologische Bildungsstätte (HÖB) Emsland in Papenburg e.V.

[Spillmannsweg 30, 26871 Papenburg](#)

[@info@hoeb.de](mailto:info@hoeb.de)

[+49496197880](tel:+49496197880)

<https://www.hoeb.de/>

Ludwig-Windthorst-Haus (LWH) | Katholisch-Soziale Akademie

[Gerhard-Kues-Straße 16, 49808 Lingen \(Ems\)](#)

@info@lwh.de

[+4959161020](tel:+4959161020)

KEB Sögel

[Am Markt 5, 49751 Sögel](https://www.google.com/maps/place/Am+Markt+5,+49751+Sögel)

@soegel@keb-emsland.de

[+49 \(0\) 59521556](tel:+49(0)59521556)

Puteți găsi alte locații KEB în [Meppen](#) și [Lingen](#).

LEB in Niedersachsen e.V. | Bildungszentrum Emsland/Grafschaft Bentheim

[Jägerstraße 6a, 49808 Lingen](https://www.google.com/maps/place/Jägerstraße+6a,+49808+Lingen)

@biz-lingen@leb.de

[+495911405030](tel:+495911405030)

Volkshochschule Papenburg gGmbH | Frau Morasch

[Hauptkanal rechts 72, 26871 Papenburg](https://www.google.com/maps/place/Hauptkanal+rechts+72,+26871+Papenburg)

[+494961922339](tel:+494961922339)

<https://www.vhs-papenburg.de/>

Volkshochschule Meppen gGmbH | Frau Lemmen

[Freiherr-vom-Stein- Straße 1, 49716 Meppen](https://www.google.com/maps/place/Freiherr-vom-Stein-Straße+1,+49716+Meppen)

[+495931937324](tel:+495931937324)

<https://www.vhs-meppen.de/>

Volkshochschule Lingen, Bildungszentrum Gebrüder-Grimm | Frau Dr. Lonnemann

[Elsterstraße 1, 49808 Lingen \(Ems\)](https://www.google.com/maps/place/Elsterstraße+1,+49808+Lingen+(Ems))

[+49 \(0\) 59191202840](tel:+49(0)59191202840)

<https://www.vhs-lingen.de/>